

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ НЕДЕРЖАНОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ

ст. викладач Касьяненко Т.В., студентка гр.Ф-91 Баня А.Ю.

Сьогоднішній розвиток економіки та соціальної інфраструктури країни все більше нашоухує не лише старше, а вже і молоде покоління на думки про забезпечення гідної пенсії. Тепер слова «пенсія» та «пенсійне забезпечення» звучать з уст молоді, яка всерйоз замислюється над своїм матеріальним положенням після виходу на заслужений відпочинок. Тому зовсім не дивно чути від уряду про не так давно проведену пенсійну реформу, що вона здійснюється перш за все в інтересах молоді.

Не зважаючи на це, введені у 2011 році зміни до системи пенсійного забезпечення України, зустріли чимало противників серед людей, які тепер вимушені грати за іншими правилами. І тоді, коли державний пенсійний фонд зазнав сплеск недовіри з боку населення, на перш план вийшла система недержавного пенсійного забезпечення зі своїми недержавними пенсійними фондами та кращою соціальною інфраструктурою. Цим здебільшого, і визначається актуальність даної теми дослідження, адже НПФ – це надійний шлях до покращення рівня соціального забезпечення пенсіонерів.

Проблема пріоритетності для населення недержавних пенсійних фондів перед державними добре висвітлена у роботах таких науковців як В. Ульянов, К.Кушнер, Г.Гендрікс, Л.Лузгіна, Дж.Кроулі, А.Бахмач, Н.Горюк, І.Ломанов та ін.

Важливо, що протягом 7 років активної роботи на українському ринку послуг, у нашій країні було зареєстровано більше 100 недержавних пенсійних фондів, які прийняли внески від більш ніж 500 тисяч вкладників. Ці організації показали позитивну динаміку роботи навіть у тяжкий для економіки період 2008-2009 років, переборовши фінансову кризу із доволі непоганими показниками. Однак, працювати їм зараз доводиться все складніше, і складніше, адже на своєму шляху їм зустрічається чимало перешкод.

Однією із проблем, які погіршують розвиток цієї сфери фінансового ринку, є неготовність великої частини населення довірити свої кошти новим організаціям, про які мало чули. Така недовіра до НПФ відбувається через ряд факторів, до яких відносяться і малий досвід роботи на українському ринку, і недостатня поінформованість потенційних вкладників про ці

організації, і менталітет населення у якійсь мірі також. Головною ж причиною, на мою думку, є досить мала зарекомендованість саме вітчизняних НПФ на фінансовому ринку. За даними офіційних джерел загальна вартість чистих активів недержавних пенсійних фондів України на кінець 2010 року перевищила 1 млрд гривень, вартість тих же чистих активів відкритих пенсійних фондів недержавного зразка станом на лютий 2012 року становила 203 млн. гривень на 38 існуючих фондів, а на лютий 2013 року цей показник зменшився і склав 155 млн гривень на 41 організацію. Очевидно, що дедалі більше НПФ втрачають і так незначну популярність. Адже, хоч вони мають добрі показники своєї роботи у звітності, та людям потрібні конкретні випадки чесних виплат та явної вигідності подібних вкладів.

На захист недержавної пенсійної системи України потрібно сказати, що варто обрати для себе одну із таких установ, як додаткове джерело свого майбутнього добробуту. Діяльність НПФ жорстко контролюється державними органами та обслуговуючими їх організаціями. Законодавчо встановлено, що недержавні фонди по забезпеченню пенсійних виплат, є неприбутковими організаціями, які мають діяти винятково в інтересах громадян і не можуть займатися будь-якою іншою діяльністю окрім інвестування вкладів клієнтів для збільшення їх суми та здійснення пенсійних виплат. Основним нормативно-правовим актом, який регулює діяльність НПФ є закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення від 09.07.2003 року із останніми змінами від 22.12.2011 року.

Положення цього документа також наголошують, що виплати недержавної пенсії відбуваються окремо від гарантованої державної, заробленої протягом трудового віку. До того ж, розмір недержавних заощаджень прямо залежить від величини вкладеної суми в обраний фонд, із яким підписаний договір, а також від періоду накопичення інвестиційних надбавок.

Хотілось би наголосити, що системи недержавного пенсійного забезпечення успішно функціонують за кордоном, у більшості країн світу, уже понад 40 років. На українському ринку одну із провідних ланок займає відкритий недержавний пенсійний фонд «Соціальний стандарт». Чиста вартість його активів на березень 2013 року складає майже 20 млн гривень, а кількість одиниць пенсійних активів – більше 11 млн, середньорічна ж дохідність цього фонду становить 7,3%.

Отже, вітчизняна система державного пенсійного забезпечення не має змоги забезпечити належне фінансування

своїх пенсіонерів, тому єдиним шляхом до покращення свого добробуту на «заслуженому відпочинку» є інвестування коштів зараз в недержавний пенсійний фонд. Адже саме НПФ може допомогти українському пенсіонеру зустріти свій похилий вік із впевненістю про завтрашній день. Як писав К.Кушнір : «Пенсія – це не благодійність, а зароблене людиною право на гідну старість».

Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.): у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 4. – С. 207-209.